

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

Упутства за примену стандарда 9:

- 9.1 Високошколска установа обезбеђује студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савлађивање градива у потребној количини и на време.
- 9.2 Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима, који су унапред познати и објављени.
- 9.3 Високошколска установа доноси општи акт о уџбеницима. У складу са тим општим актом, установа систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова); уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим.
- 9.4 Високошколска установа обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица, као и опремом за рад.
- 9.5 Високошколска установа систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда.
- 9.6 Високошколска установа обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку премину, приступ интернету и осталу комуникациону опрему.
- 9.7 Број запослених у библиотеци и пратећим службама, као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга.
- 9.8 Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.
- 9.9 Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунарском центру.
- 9.10 Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је најмање 12 часова дневно.

Одсек за технолошко уметничке студије Лесковац обезбеђује студентима основну и допунску литературу неопходну за успешно савладавање градива у потребној количини и у догледно време. Благовремено обезбеђивање уџбеника и друге литературе врши се преко библиотеке Одсека; библиотека Одсека садржи литературу (уџбенике) чији је сам издавач као и литературу других издавача. Поред тога, важно је напоменути да Одсек улаже велике напоре да студентима обезбеди што већи број примерака и препоручене допунске литературе.

За сваки наставни предмет дефинисан је списак литературе, који се прилаже уз унапред дати план и програм, а који је доступан преко интернет странице Одсека и Академије. Академија је дужна да податке о основној и допунској литератури за сваки предмет унапред објави у информатору за студенте и на званичној интернет презентацији Академије најкасније у року од 15 дана пре почетка школске године. Одсек за технолошко уметничке студије такође објављује податке о основној и допунској литератури на сајту Одсека најкасније 15 дана пре почетка школске године. Сва литература са списка литературе за сваки наставни предмет доступна је у штампаном или електронском облику. У току је рад на изради електронске базе доступне литературе путем које ће студенти моћи да проверавају тренутну доступност одређене литературе. Библиотека Одсека, а на предлог предметних наставника врши иновирање тј. набавку нове литературе која додатно олакшава процес усвајања градива. Последња извршена набавка литературе на нивоу Одсека

(децембар 2021.) говори у прилог континуираном раду на иновирању библиотечког фонда.

На седници Наставно-стручног већа Академије одржаној 14.02.2022. усвојен је Правилник о уџбеницима кога се придржава и Одсек за технолошко уметничке студије Лесковац. У складу са тим правилником, Академија систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова); уџбеници и друга учила која не задовољавају стандард бивају побољшани или повучени из наставе и замењени квалитетнијим. У циљу обезбеђења квалитета уџбеника, наведени правилник прописује минимум стандарда квалитета предметног уџбеника и поступак провере квалитета у одређеним временским интервалима, не дужим од три године. Студенти на крају сваког семестра у оквиру анкета, врше процену квалитета уџбеника и допунске литературе за сваки предмет појединачно. Анализом резултата анкета, добија се повратна информација о прилагођености литературе потребама студената и представља једну од смерница за даље побољшање уџбеника и додатне литературе.

Организација и рад библиотеке, услови и начин коришћења библиотечког материјала, права и слободе корисника уређени су Правилником о раду библиотеке Академије струковних студија Јужна Србија. Одсек за технолошко уметничке студије Лесковац обезбеђује студентима библиотеку укупне површине 53,5 м², као и компјутерску лабораторију са укупно 20 седећих места) (све наведене просторије опремљене неопходном опремом за рад). Библиотека Одсека за технолошко уметничке студије располаже са 1715 библиотечких јединица а за сваки студијски програм постоји довољан број релевантних библиотечких јединица (више од 100 релевантних јединица по студијском програму). Библиотека Одсека пружа и услуге међубиблиотечке позајмице са библиотекама у земљи, пружа помоћ својим корисницима при изради семинарских и завршних радова, а по потреби врши организовану обуку корисника за коришћење свих извора информација. Сарадња са Народном библиотеком Републике Србије омогућава директан приступ електронском сервису Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (КоБСОН).

Комисија са праћење студијских програма Академије струковних студија Јужна Србија (и надлежне подкомисије при сваком од одсека Академије) сачињавају годишњи Извештај о релевантности библиотечких јединица библиотечког фонда за постојеће студијске програме на одсесима Академије струковних студија Јужна Србија. Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета Академије струковних студија Јужна Србија, а на основу горе поменутог извештаја, даје предлог набавке литературе новијег датума која би допринела бољем одвијању наставног процеса и разумевању самог градива акредитованих предмета.

Одсек за технолошко уметничке студије Лесковац располаже неопходним информационом ресурсима за успешно савладавање градива. Одсек поседује једну рачунарску лабораторију опремљену са 20 модерних рачунара. Поменута просторија има приступ интернету што студентима омогућава лакше и ефикасније обављање задатака. И остале учионице и амфитеатри Одсека опремљени су рачунарима са приступом интернету и пројекторима са видео бимовима што омогућава савремени начин извођења наставе. Поред тога све службе Одсека и наставнички кабинети опремљени су рачунарима који су повезани локалном мрежом. Одсек за технолошко уметничке студије Лесковац софтверску компоненту информационог система базира на обради и чувању података о студентима, као и генерисању административних докумената који су потребни за несметани рад. Одсек за технолошко уметничке студије Лесковац поседује и студентски сервис (систем за онлајн пријаву испита, оверу семестра и евиденцију студентских испитних и предиспитних активности).

Број запослених у библиотеци као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са националним стандардима у овој области. Компетентност и мотивисаност особља за подршку библиотеци и Службе за техничке послове се прати и оцењује редовно и систематски (по завршетку сваког од семестра) а на основу резултата спроведеног анкетирања дају и предлози за унапређење њиховог рада. Анкетирање организују и спроводе Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета Академије струковних студија Јужна Србија и Подкомисије на

нивоу сваког од њених одсека.

Информације везане за начин рада, услове и начине коришћења библиотечког материјала, као и права и слободе корисника регулисани су Правилником о раду библиотеке Академије струковних студија Јужна Србија. Правила понашања студената у библиотеци јавно су истакнута (на сајту Одсека и у самим просторијама). На сајту Одсека може се и наћи електронска база доступних библиотечких наслова.

Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и електронског материјала, смештене су у приземном делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Коришћење библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је најмање 12 часова дневно.

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему;
- покривеност предмета уџбеницима и училима;
- структуру и обим библиотечког фонда;
- постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа);
- број и стручну спремину запослених у библиотеци и другим релевантним службама;
- адекватност услова за рад (простор, радно време).

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Постојање Правилника о уџбеницима и његово периодично преиспитивање и усклађивање са одговарајућим законским актима +++ • Покривеност предмета уџбеницима и училима +++ • Систематично праћење, оцењивање и унапређење структуре и обима библиотечког фонда +++ • Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа) и континуирани рад на њиховом унапређењу +++ • Постоји продукција електронског материјала за учење као и ефикасна и адекватна дистрибуција наставног материјала +++ • Побољшање функционалности информационог система за студенте који се односи на електронску пријаву испита +++ • Постојање Плана усавршавања ненаставног особља Академије струковних студија Јужна Србија (који	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољно коришћење стручне литературе на енглеском или другом страном језику од стране студената. ++ • Недовољан број примерака уџбеника за поједине предмете +++ • Непостојање скриптарнице./++ • Непотпуна аутоматизација рада библиотеке.+ • Недовољна климатизација простора ++

<p>обухвата и ненаставно особље Одсека) +++</p> <ul style="list-style-type: none"> • Могућност приступа електронским информацијама преко KoBSON сервиса.++ • Рад библиотеке и компјутерских лабораторија регулисан одговарајућих актима: Правилник о раду библиотеке Академије струковних студија Јужна Србија +++ • Адекватност услова за рад библиотеке (радно време, опремљеност адекватним намештајем и опремом) ++ 	
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Повећање обима библиотечког фонда и информатичке опреме (резервне опреме) али и остале опреме неопходне за неометано спровођење наставних активности +++ • Повећање обима информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа) +++ • Већи број наставника компетентних за писање уџбеника ++ • Ангажовање додатног кадра за подршку у библиотеци, читаоници и студентској служби ++ • Радити на побољшању библиотечког информационог система ++ • Продукција интерактивног образовног материјала./++ • Рад на добијању категоризације Зборника Одсека и/или успостављање јединственог Зборника радова упошљеника Академије Јужна Србија +++ • Годишњим планом издавачке делатности прецизно би се дефинисали приоритети у снабдевању стручном и уџбеничком литературом ++ • Стимулисање наставника и сарадника – рад на припреми публикација неопходних за реализацију наставног процеса/++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Убрзани развој и имплементација студија на даљину на глобалном нивоу./+ • Запостављање издавачке делатности +++ • Застаревање постојеће информатичке опреме у студентским службама и наставничким просторијама ++

Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:

- Мотивисати наставнике да издају нове уџбенике и допуњују стара издања новим информацијама.
- Стварање простора за веће улагање у издавачку делатност.
- Обезбеђивање средстава за климатизацију простора кроз учешћа у домаћим и међународним пројектима или додатну комерцијализацију простора (амфитеатра).
- Набавка софтвера за руковођење библиотеком.
- Израда Годишњег издавачког плана.
- Ажурирати набавку уџбеника неопходних за извођење наставе према специфицираној литератури у актуелној књизи предмета.
- Мотивација студената да користе литературу на енглеском или другом страном језику.
- Радити на осавремењавању услова рада, најновијим хардверским и софтверским решењима, а у складу са стандардима.
- Обезбедити простор за организовану продају уџбеника преко скриптарнице.
- Пратити савремене трендове у области учења на даљину и радити на њиховом разумевању и имплементацији на Академији и самом Одсеку за технолошко уметничке студије Лесковац

Показатељи и прилози за стандард 9:

[Табела 9.1.](#) Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

[Табела 9.2.](#) Попис информатичких ресурса

[Прилог 9.1.](#) Општи акт о уџбеницима

[Прилог 9.2.](#) Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

[Прилог 9.3.](#) Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи